

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра права Європейського Союзу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ»**

Рівень вищої освіти –другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти –магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 26с.

Розробник:
Маринів Іванна Ігорівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 1 від 02.09.2021р.)

Завідувач кафедри – Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук,
професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсягі структура навчальної дисципліни.....	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	13
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	15
6.Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Вибіркова	Вибіркова
Кількість модулів – 4		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		2	2
		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про договірну правоздатність суб’єктів міжнародного права, договір як основний засіб врегулювання відносин на міжнародній арені, міжнародно-правове регулювання порядку укладення міжнародних договорів, припинення їх дії та відповідальність за невиконання міжнародно-договірних зобов’язань.

Завдання:

– усвідомлення історичного процесу становлення та кодифікації права

міжнародних договорів;

– набуття умінь з орієнтування в кодифікаційних актах права міжнародних договорів;

– формування системи теоретичних знань щодо порядку укладення міжнародних договорів, дії та підстав недійсності міжнародних договорів, способів забезпечення договірних зобов'язань, а також та відповідальності за порушення принципу *pacta sunt servanda*;

– оволодіння теоретичними знаннями щодо розмежування договорів від домовленостей, що має важливе значення в аспекті обов'язковості виконання зобов'язань учасниками міжнародних відносин;

– формування професійних якостей та навичок правознавця з урахуванням новітніх тенденцій розвитку світової практики договірних відносин.

Пререквізити: «Історія міжнародного права», «Право зовнішніх зносин», «Міжнародне публічне право: основи теорії», «Право Європейського Союзу».

Кореквізити: «Право міжнародної відповідальності», «Право міжнародних організацій», «Міжнародне право прав людини».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати розуміння особливості договору, як основного джерела міжнародного права.
РН 2.	Демонструвати розуміння основних етапів становлення та кодифікації права міжнародних договорів.
РН-3.	Характеризувати особливості договірної правоздатності суб'єктів міжнародного права.
РН-4	Демонструвати розуміння назв міжнародного договору, як родового поняття та розмежовувати міжнародні договори від домовленостей.
РН-5	Надавати правову оцінку проблемам, що виникають в договірній практиці держав та інших суб'єктів міжнародного права.
РН-6	Аналізувати стадії укладення міжнародних договорів, організаційно-правові форми укладення, види встановлення автентичності текстів договорів та способи надання згоди на їх обов'язковість.
РН-7	Аналізувати особливості набранням договором чинності, припинення і

	зупинення його дії.
РН-8	Аналізувати теорії, принципи, види та способи тлумачення міжнародного договору.
РН-9	Аналізувати теоретичні аспекти правонаступництва держав щодо міжнародних договорів та історичну практику держав, що наслідували договірні зобов'язання
РН-10	Демонструвати розуміння гарантійного механізму забезпечення договірних зобов'язань та ролі міжнародних організацій в процесі забезпечення виконання міжнародних договорів.
РН-11	Надавати правову оцінку інституту відповідальності за недодержання принципу <i>parata sunt servanda</i> .
РН-12	Визначати останню інформацію про стан договірної практики суб'єктів міжнародного права.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та

міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного

права і кримінальної юстиції.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів.

Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації. Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Становлення права міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів. Принципи права міжнародних договорів. Співвідношення міжнародного договору та міжнародного звичаю як джерел міжнародного права. Джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.

Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права. Суб'єкти права міжнародних договорів. Універсальна договірна правоздатність держав. Функціональна договірна правоздатність міжнародних міждержавних організацій. Договірна правоздатність народу (нації), що бореться за незалежність та державноподібних утворень. Угоди адміністративно-правових одиниць і суб'єктів федерацій.

Поняття, зміст та види міжнародних договорів. Поняття, об'єкт та предмет міжнародного договору. Відмінність між міжнародним договором і міжнародними домовленостями. Практика найменування міжнародного договору: «договір», «угода», «пакт», «конвенція», «статут», «протокол», «конкордат» тощо. Форма, мова та структура міжнародного договору. «Джентльменська» угода.

Модуль 2. Укладення та особливості дії міжнародного договору.

Укладення міжнародного договору. Загальна характеристика процесу укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. З'ясування повноважень. Особи, що можуть укласти міжнародні договори *ex officio* або за спеціальним дорученням. Підготовка тексту міжнародного договору. Основні організаційно-правові форми підготовки узгодженого тексту договору. Відмінність укладання міжнародного договору в рамках та під егідою міжнародної організації. Встановлення автентичності міжнародного договору. Підписання, підписання *ad referendum*, парафування міжнародного договору. Способи висловлення згоди на обов'язковість міжнародного договору. Підписання договору, обмін документами, що складають договір, ратифікація договору, його прийняття, затвердження, приєднання до нього, будь-який інший спосіб, про який домовились сторони. Офіційна реєстрація міжнародного договору. Депозитарій міжнародного договору. Опублікування міжнародного договору. Промульгація міжнародного договору. Поняття застереження до міжнародного договору. Правовий режим застережень до міжнародного договору. Форма, час та умови висловлення застережень. Заперечення проти застережень. Зняття застережень.

Особливості дії міжнародного договору. Набрання чинності міжнародним договором. Дія у часі, просторі та за колом суб'єктів міжнародного договору. Тимчасове застосування договору до набрання ним чинності. Особливості дії договору, що має протоколи. Дія міжнародного договору за умови припинення дипломатичних або консульських зносин. Дія багатостороннього міжнародного договору за умови скорочення кількості

його учасників. Дія міжнародних договорів для третіх держав. Дійсність договору і збереження ним чинності. Недійсність договору. Поправки до міжнародного договору.

Припинення дії міжнародного договору. Правомірні та неправомірні підстави припинення дії міжнародного договору. Припинення договору через закінчення його дії, денонсацію, порушення, появу нової норми *jus cogens*, його виконання. *Rebus sic stantibus*. Неможливість виконання міжнародного договору. Зупинення дії міжнародного договору.

Модуль 3. Тлумачення міжнародного договору та правонаступництво щодо міжнародних договорів

Тлумачення міжнародного договору. Поняття, основні принципи та правила тлумачення міжнародних договорів. Заяви про тлумачення міжнародних договорів. «Автономні» поняття в міжнародних договорах. Способи тлумачення міжнародних договорів: словесне (граматичне), логічне, систематичне, історичне, телеологічне, аксіологічне, розширювальне. Суб'єкти тлумачення міжнародних договорів. Автентичне тлумачення міжнародного договору. Доктринальне тлумачення міжнародного договору.

Правонаступництво щодо міжнародних договорів. Поняття правонаступництва міжнародного договору. Випадки правонаступництва держав щодо міжнародного договору. Специфіка дії міжнародних договорів про режим кордонів та територій у випадку правонаступництва. Правонаступництво щодо частини території. Правонаступництво щодо міжнародних договорів та нові незалежні держави. Правонаступництво щодо міжнародних договорів у випадку об'єднання і відокремлення держав. Правонаступництво щодо міжнародних договорів у історичній міжнародній практиці.

Модуль 4. Виконання міжнародних договорів. Міжнародний договір як джерело права України.

Виконання міжнародних договорів. Концепція сумлінного дотримання міжнародного договору (*pacta sunt servanda*). Зобов'язання утримуватися від

дій, що унеможливають виконання міжнародних зобов'язань за договорами. Посилання на норми національного права як підставу невиконання міжнародного договору. Відповідальність за невиконання зобов'язань за міжнародними договорами. Підстави, види та форми відповідальності. Гарантії виконання міжнародних договорів. Нагляд за виконанням міжнародних договорів. Контрольний механізм міжнародних договорів. Дипломатичні та правові засоби забезпечення виконання міжнародних договорів. Роль міжнародних організацій у процесі забезпечення виконання міжнародних договорів.

Міжнародний договір як джерело права України. Поняття міжнародного договору України. Законодавство України в сфері права міжнародних договорів. Види міжнародних договорів України. Міжнародні угоди, що можуть укладатися адміністративними одиницями України, їх юридична сила. Особливості укладення міжнародних договорів за законодавством України. Основні способи висловлення згоди на обов'язковість міжнародного договору Україною. Процес ратифікації міжнародного договору Верховною Радою України. Закон про ратифікацію. Ратифікаційна грамота. Набрання чинності міжнародним договором для України. Промульгація та реєстрація міжнародного договору. Переклад міжнародного договору. Тлумачення міжнародного договору Україною. Виконання міжнародних договорів Україною. Загальний нагляд за виконанням міжнародних договорів. Застосування норм міжнародних договорів як частини національного законодавства України. Співвідношення норм міжнародних договорів з іншими нормами права України. Міжнародний договір і Конституція України. Співвідношення норм міжнародних договорів та законів України і підзаконних нормативних актів. Застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів.				
		Тема 1. Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації.	12	2	2	8
		Тема 2. Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права.	10	2	2	6
		Тема 3. Поняття, зміст та види міжнародних договорів.	10	2	2	6
		Разом	32	6	6	20
		Модуль 2. Укладення та особливості дії міжнародного договору.				
		Тема 1. Укладення міжнародного договору.	10	2	2	6
		Тема 2. Особливості дії міжнародного договору.	12	2	2	8
		Тема 3. Припинення дії міжнародного договору.	10	2	2	6

		Разом	32	6	6	20
		Модуль 3. Тлумачення міжнародного договору та правонаступництво щодо міжнародних договорів.				
		Тема 1. Тлумачення міжнародного договору.	14	2	2	10
		Тема 2 Правонаступництво щодо міжнародних договорів.	14	2	2	10
		Разом	28	4	4	20
		Модуль 4. Виконання міжнародних договорів. Міжнародний договір як джерело права України.				
		Тема 1. Виконання міжнародних договорів.	14	2	2	10
		Тема 2. Міжнародний договір як джерело права України.	14	2	2	10
		Разом	28	4	4	20
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах		
			Усього	У тому числі	
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо

		Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів.				
		Тема 1. Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації.	14	2	2	10
		Тема 2. Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права.	10			10
		Тема 3. Поняття, зміст та види міжнародних договорів.	10			10
		Разом	34	2	2	30
		Модуль 2. Укладення та особливості дії міжнародного договору.				
		Тема 1. Укладення міжнародного договору.	12	2		10
		Тема 2. Особливості дії міжнародного договору.	12		2	10
		Тема 3. Припинення дії міжнародного договору.	10			10
		Разом	34	2	2	30
		Модуль 3. Тлумачення міжнародного договору та правонаступництво щодо міжнародних договорів.				
		Тема 1. Тлумачення міжнародного договору.	10			10

	Тема 2 Правонаступництво щодо міжнародних договорів.	12	2		10
	Разом	22	2		20
	Модуль 4. Виконання міжнародних договорів. Міжнародний договір як джерело права України.				
	Тема 1. Виконання міжнародних договорів.	10			10
	Тема 2. Міжнародний договір як джерело права України.	20			20
	Разом	30			30
	Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Ведення міжнародних переговорів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль									Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Модуль 4		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 10	max 10	max 10	max 10	max 10	max 10	max 10	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії(за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість

		помилки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційова ний залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної

зараховано		роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
не зараховано	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної /
заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за	Визначення	Оцінка за	Оцінка за 100- бальною
--------------	------------	--------------	---------------------------

шкалою ECTS		національною шкалою для заліку	шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти.

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118
2. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
3. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23.08.1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185
4. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів від 08.04.1983 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_072
5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_048
6. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН від 24.10.1970 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_569

7. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
8. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
9. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21.12.1965 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_105
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
11. Про міжнародні договори України: Закон України № 1906-IV від 29.06.2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50.
12. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Застереження до багатосторонніх конвенцій – Конвенція про Міжнародну консультативну організацію з мореплавства» № 1452 (XIV) від 07.12.1959 р. URL: [http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/1452\(XIV\)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R](http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/1452(XIV)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R)
13. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Застереження до багатосторонніх конвенцій» № 598 (VI) від 12.01.1952 р. URL: [http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/598\(VI\)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R](http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/598(VI)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R)
14. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН A/RES/68/262 «Територіальна цілісність України» від 27.03.2014 р. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/455/19/PDF/N1345519.pdf?OpenElement>
15. Римський Статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_588
16. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/%20995_010
17. Статут Ради Європи від 05.05.1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001

18. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і її державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820

Література

Основна література

1. Абашидзе А. Х. Право международных организаций: учебник для бакалавриата и магистратуры. Москва, 2014. 687 с.
2. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підруч. / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній. Київ, 2002. 608 с.
3. Броунли Я. Международное право: в 2-х кн. Москва, 1977.
4. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / За ред. В. Н. Денисова. К., 2006. 672 с.
5. Лукашук И. И. Международное право. Общая часть : учебник 2-е изд., перераб. и доп. Москва, 2000. 432 с.
6. Лукашук И. И. Современное право международных договоров. В 2 т. Том I. Заключение международных договоров. Москва, 2004. 672 с.
7. Лукашук И. И. Современное право международных договоров. Том II. Действие международных договоров: в 2 т. Москва, 2006. 496 с.
8. Лукашук И.И. Структура и форма международных договоров. Саратов, 1960. 131 с.
9. Лукашук И.И. Стороны в международных договорах. М, 1966. 151 с.
10. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом. Харків, 2000. 592 с.
11. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: Монографія. К, 2002. 344 с.
12. Мельник С. А. Односторонние акты государств в современном международном праве. Одесса, 2011. 336 с.

13. Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ, 2005. 336 с.
14. Нгуен Куок Динь. Международное публичное право: в 2-х т. / Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле: пер. с фр. К. Сфера, 2000-2001.
15. Осминин Б. И. Заключение и имплементация международных договоров и внутригосударственное право : монографія. Москва, 2010. 400 с.
16. Перевезенцев О. Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. Київ, 2007. 262 с.
17. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права : проблеми сучасної теорії : монографія. Харків, 2014. 512 с.
18. Талалаев А. Н. Право международных договоров: общие вопросы. Москва, 1980. 312 с.
19. Талалаев А. Н. Право международных договоров: договоры с участием международных организаций. Москва, 1989. 270 с.
20. Талалаев А.Н. Право международных договоров: Действие и применение договоров: монографія. Москва, 1985. 296 с.
21. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Общие вопросы: монографія. Москва, 1980. 312 с.
22. Талалаев А.Н. Международные договоры в современном мире (Вопросы права международных договоров в свете работы Венской конференции ООН 1968-1969 г.г.). Москва, 1973. 247 с.
23. Талалаев А.Н. Юридическая природа международного договора. Москва, 1963. 263 с.
24. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Договоры с участием международных организаций. Москва, 1989. 272 с.
25. Толстых В. Л. Международные суды и их практика : Учебное пособие. Москва, 2015. 504 с.
26. Щокін, Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики : монографія. Харків, 2012. 456 с.

Додаткова література

1. Ващенко В. А. Процедура денонсації міжнародних договорів за законодавством України: проблеми і шляхи вдосконалення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2018. № 33. С. 150-152.
2. Волошин Ю. Статус міжнародних договорів у законодавстві країн-членів Європейського Союзу: проблеми конституційності та перспективи європейської інтеграції. *Правова держава*. К., 2005. Вип. 16. С. 509–516.
3. Корнева Т. В. Міжнародні договори та їхня інтеграція у внутрішнє право України. *Митна справа*. 2007. № 5. С. 57–59.
4. Лукашук И. И. Абсолютная недействительность международных договоров. *Международное публичное и частное право*. 2005. № 5. С. 2–8.
5. Лукашук И. И. Действие международного договора во времени и пространстве. *Журнал российского права*. 2005. № 4. С. 108–117.
6. Лукашук И. И. Депозитарий международных договоров. *Государство и право*. 2006. № 7. С. 66–75.
7. Лукашук И. И. Международные договоры должны соблюдаться. *Международное публичное и частное право*. 2004. № 4. С. 3–16.
8. Лукашук И. И. О недействительности международных договоров. *Государство и право*. 2005. № 8. С. 42–49.
9. Лукашук И. И. Оговорки к многосторонним договорам. *Международное публичное и частное право*. 2004. № 3. С. 3–12.
10. Лукашук И. И. Полномочия на заключение международных договоров *Журнал российского права*. № 4. С. 80–92.
11. Лукашук И. И. Правопреемство государств в отношении договоров. *Журнал российского права*. 2006. № 7. С. 94–111.
12. Лукашук И. И. Процедура установления недействительности и прекращения действия международных договоров. *Журнал российского права*. 2006. № 2. С. 96–106.

13. Лукашук И. И. Субъекты права международных договоров. *Государство и право*. 2004. № 11. С. 52–61.
14. Маринів І. І., Рудай Л. В. Проблема застосування застережень до міжнародних договорів з прав людини. *Право та інновації*: журнал. Харків : Право. 2021. N 1 (33). С. 68-73.
15. Матіяшек П. Проблеми права правонаступництва держав і права міжнародних договорів. *Право України*. 2005. № 10. С. 131–132.
16. Мельник А. Міжнародні договори колишнього СРСР: частина національного законодавства України. *Юридичний журнал*. 2004. № 3. С. 84–90.
17. Мних А. М. Дія міжнародних договорів України у внутрішньому законодавстві України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2005. № 11. С. 35–39.
18. Отрош М. І. Специфічність договірної правоздатності Святого Престолу. *Судова апеляція*. 2009. № 1(14). С. 110-117.
19. Попадинець Г. О. Підстави припинення дії міжнародних договорів у сучасних міжнародно-правових відносинах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія : Юридичні науки. 2019. Т. 30(69), № 5. С. 248-252.
20. Руководство по международным договорам URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/treaty_handbook.pdf
21. Стешенко В. М. Міжнародно-правова характеристика Будапештського меморандуму 1994 року. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №6. С. 251-254.
22. Тенешев В. Ф. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародних договорів. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 396-400.
23. Conforti, Benedetto. Invalidity and Termination of Treaties: The Role of National Courts, *EJIL* 1990. URL: <http://www.ejil.org/pdfs/1/1/1145.pdf>

24. Dorr, Oliver. Vienna Convention on the Law of Treaties: A Commentary. Berlin, 2012. 1423 p.
25. Draft Articles on the Law of Treaties with commentaries, 1966. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/1_1_1966.pdf
26. Draft articles on the law of treaties between States and international organizations or between international organizations with commentaries, 1982. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/1_2_1982.pdf
27. Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, with commentaries, 2001. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_6_2001.pdf
28. Final Clauses to Multilateral Treaties: Handbook, 2003. URL: <https://treaties.un.org/doc/source/publications/fc/english.pdf>
29. Fitzmaurice, Malgosia. Third Parties and the Law of Treaties, 2002. URL: http://www.mpil.de/files/pdf1/mpunyb_fitzmaurice_6.pdf
30. Peters, Jean Koh. Reservations to Multilateral Treaties: How International Legal Doctrine Reflects World Vision, 1982. URL: http://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3218&context=fss_papers
31. Villiger, Mark E. Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties. Netherlands : Brill, 2009. 1058 p.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Європейського Союзу URL: <http://europa.eu/>
2. Електронна бібліотека TWIRPX URL: <http://www.twirpx.com/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. Міжнародні документи. URL: <http://rada.gov.ua/main/c/stru3/spi> .
5. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй URL: <http://www.un.org/>

6. Офіційний сайт Ради Європи URL: <http://hub.coe.int/ru/>
7. Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі URL: <http://www.osce.org/>
8. Офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору URL: <http://www.nato.int/>
9. Український часопис міжнародного права URL: <http://jusintergentes.com.ua/index.php?lang=uk>
10. Glossary of terms relating to Treaty actions URL: https://treaties.un.org/pages/overview.aspx?path=overview/glossary/page1_en.xml
11. Treaty Collection UN URL: <https://treaties.un.org/pages/Home.aspx?clang=en>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=623:kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuзу&Itemid=151

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).